

JULKAISUVAPAA

Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiirin
kevätkokouksen julkilausuma
18.3.2012

Valtionhallinnon alasajo heikentää myös ympäristön tilaa maakunnassa

Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri on huolissaan siitä, että valtion säästötoimet heikentävät ympäristön tilaa. Kun valvovien viranomaisten määrää vähennetään hallinnon eri lohkoilla, myös kuntatasolla, ympäristösäädösten noudattamisen valvonta heikkenee. Ajankohtaisia esimerkkejä on monta. Itsenäisten ympäristökeskusten sulauttaminen muuhun aluehallintoon ja sen yhteydessä toteutetut säästötoimet ovat merkittävästi heikentäneet esimerkiksi vesistökuormituksen ja vesien tilan seurantaan. Poliisitoimen supistukset ovat jo kohtalokkaasti heikentäneet muun muassa salametsästyksen ja luvattoman maastoliikenteen valvontaa. Samaan aikaan kriisiytynyt kuntatalous vaarantaa muun muassa ammattitaitoisen ja lainmukaisen kaavoituksen.

Kun viranomaisten mahdollisuudet vastata lakisääteisistä tehtävistä heikkenevät, siirtyy vastuu hyvästä tai edes siedettävästä ympäristöstä yhä enemmän yksityisille kansalaisille ja kansalaisjärjestöille. Tämä ei ole oikein: EU:n korostama läheisyysperiaate ei voi tarkoittaa vastuun siirtoa hallinnolta kansalaisille.

Luonnonsuojelupiiri pelkää, että lähitulevaisuudessa joudutaan alistumaan siihen, että törkeätkin ympäristörikokset jäävät tutkimatta, salametsästyksen rehottaa, piittaamaton maastoliikenne vyöryy kaikkialle ja vesien ja ilman pilaantuminen palaa 1970-luvun lohduptomalle tasolle. Samaan aikaan EU:n ympäristösäädökset kehittyvät yhä vaativammiksi.

Myös aivan uudenlaisia ympäristöuhkia nousee esiin. Esimerkiksi Talvivaaran kaivoksella alkuperäiset lupaehdot ovat osoittautuneet täysin riittämättömiksi, eikä niiden valvomiseen ole paikallisilla viranomaisilla riittävästi resursseja ja ammattitaitoa. Samaa voidaan pelätä useiden Pohjois-Karjalassa vireillä olevien kaivoshankkeiden kohdalla. Suomalainen todellisuus kulkee itse asiassa päinvastaiseen suuntaan, sillä jo edellisen hallituksen aikana useita ympäristösäännöksiä (mm. ympäristölupa-asetus) kevennettiin.

Vaarana on, että pysyvä aliresursointi johtaa tilanteisiin, joissa ympäristösäädöksiä ei kerta kaikkiaan kyetä noudattamaan, jolloin ne jäävät kuolleeksi kirjaimiksi, ja resurssipulan aiheuttamasta lakien vastaisesta tilasta muodostuu maan tapa. Myös työsuhdeturvaan ja virkakehitykseen heijastuva yhä epävarmemmaksi kehittyvä hallinnon tilanne tulee epäilemättä aikaa myöten heikentämään myös virkamiesmoraalia.

Nykyisen ja edellisen hallituksen säästötoimet ovat kohdistuneet erityisen voimakkaasti Pohjois-Karjalan maakuntaan. Pohjois-Karjalan merkittävin voimavara ja kestävä kehityksen edellytys on puhdas luonto ja turvallinen ympäristö. Valtion säästötoimet vievät tehokkaasti nämä kehityksen edellytykset ja luovat kestävämmän pohjan Pohjois-Karjalan tulevaisuudelle.

Lieksassa 18.3.2012
Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiirin kevätkokous

Lisätiedot:

Kari Antikainen, puh. 050 370 0024,

Heikki Simola, puh. 050 566 0640